

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії ТНЕУ
 А.І.Кривошатий
Протокол засідання
Приймальної комісії ТНЕУ
№ 2 від 06 лютого 2018 р.

ПРОГРАМА

*проведення додаткового фахового вступного випробування
з «Теорії та історії культури»
для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр за
спеціальністю 628 «Менеджмент соціокультурної діяльності»*

Голова атестаційної комісії

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Боднарчук Ю.Ю.

Луцкиня О.О.

Тернопіль 2018

Тема 1. Культурологія як наука і навчальна дисципліна

Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс. Сутність культури та основні культурологічні парадигми. Основні функції культури.

Тема 2. Генеза культури та її сутність

Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної. Генезис та етапи культурної еволюції. Виникнення мистецтва як універсального механізму культурної еволюції.

Тема 3. Культура як знаково-семіотична система

Інформаційно-семіотичне розуміння культури.

Види знаків та символів. Структуралізм як методологія.

Тема 4. Соціокультурна динаміка. Цивілізація і культура.

Поняття соціокультурної динаміки. Циклічна парадигма розвитку культури. Еволюціоністська парадигма щодо розвитку культури. Передумови синергетичного підходу до динаміки культури. Культура і цивілізація.

Тема 5. Типологія культури

Типи соціокультурних світів. Типологія культури як наукова проблема.

Історична типологія культури. Регіональна типологія культури.

Тема 6. Культура і соціотехносфера в системі глобальних проблем сучасності

Глобальні проблеми сучасності та їх детермінанти. Соціотехносфера: особливості розвитку.

Культура як необхідна і достатня умова розв'язання глобальних проблем.

Тема 7. Художня культура

Зміст поняття "художня культура". Мистецтво як форма художньо-образної інтерпретації дійсного та уявного. Основні види мистецтва.

Тема 8. Провідні тенденції розвитку світової культури

Загальна характеристика сучасної культури. Субкультурна диференціація і роль молоді. Кризові явища в культурі.

Тема 9. Модернізаційні і постмодернізаційні процеси в сучасній культурі

Модерністська модель світу у західній та українській інтерпретаціях. Постмодернізм як нова парадигма соціокультурної трансформації і його характеристика.

Тема 10. Феномен української культури.

Тенденції розвитку сучасної української культури.

Українська мова – основа культури українського народу. Формування нової соціокультурної реальності та її риси. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності.

Тема 11. Витоки української культури

Історичні передумови виникнення української культури. Культура дохристиянської Русі. Вплив християнства на культуру Київської Русі.

Тема 12. Розвиток української культури в умовах феодальної роздробленості та чужоземного поневолення (XIII — XV століть)

Розвиток української культури в умовах феодальної роздробленості (XII – XIII століття). Українська культура в період Литовсько-Руської держави та Речі Посполитої. Розвиток науки й освіти. Становище книжкової справи та літератури.

Тема 13. Українська культура у XVI–XVIII століттях

Культурне піднесення в Україні XVI–XVIII ст. Початок книгодрукування та розповсюдження літератури. Освіта й наука. Мистецтво (архітектура, образотворче мистецтво, музика).

Тема 14. Традиційна культура українського народу

Основні заняття і матеріальна культура. Світоглядні уявлення. Календарні свята та обряди. Сімейна обрядовість.

Тема 15. Національно-культурне відродження України наприкінці XVIII – у XIX століттях

Витоки української культури. Менталітет українського народу. Розвиток освіти й науки в умовах панування на українських землях Російської та Австрійської імперій. Феномен розвитку української літератури наприкінці XVIII – у XIX столітті. Мистецтво як синтез традицій та інновацій (театр, музика, образотворче мистецтво, архітектура).

Тема 16. Українська культура першої половини XX століття

Модернізаційні процеси у світі та їхній прояв у мистецтві України. Українська культура на початку XX століття. Політика «українізації». Розвиток мистецтва. Українська культура у період сталінізму. Розвиток культури в роки Великої Вітчизняної війни та у повоєнні роки.

Тема 17. Українська культура з 30-х рр. XX ст. – на початку XXI ст.

Культура в умовах десталінізації та нестоталітаризму (1953–1980-і роки). Культура незалежної України. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Формування нової соціокультурної реальності та її риси.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Абрамович С. Д. Світова та українська культура : навч. посіб. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чикарьова. – Л. : Світ, 2004. – 343 с.
2. Бердяев Н.А. Смысл истории. — М., 1990. — 147 с.
3. Вернадский В.И. Философские мысли натуралиста. — М., 1988. — 154 с.
4. Вечірко Р. М. Українська та зарубіжна культура : навч.- метод. посіб. Для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко, О. М. Семашко, В. В. Олефіренко, Д. Ю. Кобринський. – К. : КНЕУ, 2003. – 368 с.
5. Гатальська С. М. Філософія культури : підруч. / С. М. Гатальська. – К. : Либідь, 2005. – 328 с.
6. Греченко В. А. Історія світової та української культури з тестовими завданнями : довідник для школярів та студентів / В. А. Греченко, І. В. Чорний. – К. : Літера ЛТД, 2009. – 416 с.
7. Дещинський Л. С. Українська та зарубіжна культура / Л. С. Дещинський, Я. Я. Денисов, Л. В. Цубов. – 4-е вид., переробл. і доповн. – Л. : Бескид Біт, 2003. – 304 с.
8. Джонсон Д. Люси. Истоки рода человеческого. — М., 1984. — 198 с.
9. Історія української культури : зб-к матеріалів і документів / за ред. С. М. Кляпчука, В. Ф. Остафійчука. – К. : Вища шк., 2000. – 608 с.
10. Канарский А.С. Диалектика эстетического процесса. Генезис чувственной культуры. — К., 1982. — 182 с.
11. Кармин А. С., Новикова Е. С. Культурология. – С-Пб., 2006. – 232 с.
12. Кляпчук С. М. Історія української та зарубіжної культури : навч. посіб. / С. М. Кляпчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик, Ю. А. Горбаль. – К. : Знання-Пресс, 2004. – 364 с.
13. Кордон М. Д. Українська та зарубіжна культура : підруч. / М. Д. Кордон. – МОН. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 576 с.
14. Культурологія : навч.-метод. посіб. для студ. усіх спеціальностей / В. А. Сіверс, С. І. Дичковський, Т. М. Никоненко, О. О. Рейда. – К. : НАУ, 2005. – 208 с.
15. Культурологія : теорія та історія культури : навч. посіб. / за ред. І. І. Тюрменко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 170 с.
16. Культурологія : Культурологія. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
17. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. Культурологія. Навчальний посібник. Львів, 2003. – 234 с.

18. Кууси П. Этот человеческий мир. — М., 1988. — 146 с.
19. Мечнікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ ст. — К., 2003. — 234 с.
20. Меднікова Г. С. Українська та зарубіжна культура ХХ століття : навч. посіб. / Г. С. Медніков. — К. : Знання, 2002. — 216 с.
21. Матвієва Л. Л. Культурологія. — К., 2005. — 176 с.
22. Мид М. Культура й мир дитинства. — М., 1988. — 72 с.
23. Наулко В. І. Культура і побут населення України : навч. посібн. для вузів / В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко, Т. В. Косьміна. — К. : Либідь, 1991. — 232 с.
24. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія життя українського народу. — К., 1992. — 264 с.
25. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. — К., 2000. — 342 с.
26. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія. — К., 2003. — 208 с.
27. Подольська Є. А. Культурологія : навч. посіб. Для студ. вищих навчальних закладів / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвара, К. А. Іванова. — К. : Центр навчальної літератури, 2005. — 392 с.
28. Попович М. Нарис з історії української культури / М. Попович. — К. : АртЕд, 1998. — 728 с.
29. Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 2001. — 740 с.
30. Самосознание европейской культуры XX века. Мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. — М., 1991. — 432 с.
31. Сорокин П. Социокультурная динамика. Кризис нашего времени / Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. — М., 1992. — 504 с.
32. Табачковський В. Гуманізм та проблеми діалогу культур // Філософська думка. — 2001. — № 1. — С. 56–62.
33. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. — М., 1987. — 324 с.
34. Українська культура / За ред. Дмитра Антоновича. — К., 1993. — 354 с.
35. Українська та зарубіжна культура: Навч. Посіб./М.М.Закович та інші; За ред. М.М.Заковича. — К., 2001. — С. 77–81.
36. Українська культура. Історія і сучасність. — Львів, 1994. — 298 с.
37. Художня культура України / За ред. Л. М. Масол. — К., 2006. — 562 с.
38. Хрестоматія по культурології : учеб. пособие / под ред. А. А. Радугина. — М. : Центр, 1998. — 590 с.
39. Черепанова С. О. Українська культура : історія і сучасність : навч. посіб. / С. О. Черепанова, В. Г. Скобний, І. В. Бачко. — Л. : Світ, 1994. — 456 с.

40. Чорненький Я. Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота : навч. посіб. / Я. Я. Чорненький. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 389 с.
41. Шевнюк О. П. Культурологія : навч. посіб. / О. П. Шевнюк. – К. : Знання – Прес, 2004. – 254 с.
42. Шейко В. М. Історія української культури : навч. посіб. / В. М. Шейко, В. Я. Білоцерківський. – 2-ге вид. – К. : Знання, 2010. – 271 с.
43. Шейко В. М. Історія української культури : навч. посіб. / В. М. Шейко, Л. Г. Тишівська. – К. : Кондор, 2010. – 360 с.
44. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip
45. http://ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm
46. <http://uchebnikfree.com/page/istkulturi/ist/ist-7--idx-az237.html>
47. <http://nckkhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>
48. <http://textbooks.net.ua/content/category/44/66/50/>

Додаткова література:

1. Акимович С. О. Українська культура в історичному вимірі (IX-XVII ст.) / С. О. Акимович. – Одеса : Магк, 2009. – 496 с.
2. Білетора А. Н. Мир культури. (Основи культурології). – М., 2000. – 458 с.
3. Введение в культурологию: Учеб. пособие для вузов / Рук. автор, кол. Е.В. Попов. — М., 1995. — С. 336.
4. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізації / В. Виткалов, О. Граб. – К. : Вища шк., 2010. – 498 с.
5. Гуревич П. С. Культурология. – М., 1999. – 398 с.
6. Гуревич П. С. Бессознательное как фактор культурной динамики // Вопросы философии. – 2000. – № 10. – С. 75–89.
7. Зарубіжні українці. Етнографічний довідник. – К.: Україна. – 1991. – 256 с.
8. Історія українського мистецтва в 6 томах. – К.: УРЕ, 1965–1967. – 562 с.
9. Історія української культури: у 5 томах. – К.: Наукова думка, 2001–Т.1.– 1134 с., Т.2– 847 с., Т.3, 2003 – 1245 с.
10. Історія української культури : у 5 т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Б. Є. Патон (голов. ред.). – Наук. думка, 2001. – 1136 с.

11. Історія української культури : у 5 т. Т. 2. Українська культура XIII ст. – першої половини XVII століть / Б. Є. Патон (голов. ред.). – Наук. думка, 2001. – 848 с.
12. Історія української культури : у 5 т. Т. 3. Українська культура другої половини XVII-XVIII століть / Б. Є. Патон (голов. ред.). – Наук. думка, 2003. – 1247 с.
13. Історія української культури / за ред. І. Крип'якевича. – 4-е вид., стереотип. – К. : Львів, 2002. – 368 с.
14. Історія української культури : Побут. Письменство. Мистецтво. Театр. Музика / за ред. І. Крип'якевича. – 3-е вид., стереотип. – К. : Львів, 2000. – 654 с.
15. Кармин А. С., Новикова Е. С. Культурология. – С-Пб., 2006. – 598 с.
16. Корінний М.М. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. – К.: Україна, 2000. – 184 с.
17. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: навчальний посібник. Львів, 2003. – 184 с.
18. Кравченко А. И. Культурология. – М., 2001. – 564 с.
19. Крымский С. І. Під сигнатурою Софії / С. І. Крымський. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 720 с.
20. Культура України : зб. наук. пр. Спецвипуск 21. Культурологія / редкол. В. М. Шейко та ін.. – Х. : ХДАК, 2008. – 242 с.
21. Культурология. XX век: Словарь. – С-Пб., 1997. – 894 с.
22. Культурология. XX век: Энциклопедия. – В 2-х т. / Ред. С. Левиц. – С-Пб., 1998. – 978 с.
23. Культурологія / За ред. М. М. Стрішечка. – Тернопіль, 2004. – 456 с.
24. Культурологія. / За загальною редакцією В. М. Пічі. – Львів, 2003. – 562 с.
25. Культурологія: Навчальний посібник / За загальною редакцією Н. М. Юрчак. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 200 с.
26. Культурологія: теорія та історія культури / За ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – К., 2004. – 568 с.
27. Лахман Р. Ценностные аспекты семантики культуры. – М., 1995. – 284 с.
28. Маркова А. Культурология. История мировой культуры. – М., 2002. – 290 с.
29. Матвеева Л. Л. Культурология. – К., 2005. – 438 с.
30. Митці України. Енциклопедичний довідник. – К.: ІСБН, 1992. – 847 с.
31. Огієнко Іван. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. – К. : Фірма „Довіра“, 1992. – 218 с.
32. Огієнко І. Українська культура : курс, читаний в Українським народнім університеті. З малюнками та портретами українських культурних діячів / І. Огієнко. – К. : Довіра, 1992. – 142 с.

- 33.Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко. – К. : Довіра, 1992. – 142 с.
34. Подольська Е. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія. – К., 2005. – 798 с.
35. Подольська С.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія... Київ, 2003. – 152 с.
36. Попович М. В. Нарис історії культури України. — К., 1998. — 728 с.
37. Рождественский Ю. В. Введение в культурологию. – М., 1996. – 654 с.
- 38.Розин В. М. Введение в культурологию. – М., 2000. – 478 с.
- 39.Самосознание европейской культуры XX века. Мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. – М. : Политиздат, 1991. – 365 с.
- 40.Скуратовський В. Культура нового часу – основні стратегії новосередньовічного культурного розвитку / В. Скуратовський. – К. : Києво-Могилянська академія, 2007. – 236 с.
- 41.Тодоров Ц. Теорія символу. – М., 1999. – 346 с.
- 42.Українська культура : лекції / ред. кол. Ю. П. Дяченко та ін.; упоряд. С. Ульяновська. – К. : Либідь, 1993. 592 с.
- 43.Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущий, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатко. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
- 44.Художня культура світу: Європейський культурний регіон. Навчальний посібник. – К. : Вища школа, 2001. – 191 с.
- 45.Шевнюк О.Л. Культурологія. Навчальний посібник. К., 2004. – 465 с.

Довідкова література:

1. Бычков А.А. Энциклопедия языческих богов. – М., 2001. – 248 с.
2. Всемирная энциклопедия. Христианство [Текст] / В.В. Адамчик [и др.]. – Минск, 2004. – 864 с.
3. История религий мира. Энциклопедия. В 2-х т. – М., 1996. – 260 с.
4. Культурология. XX век. Энциклопедия. - СПб., 1998. Т.1.2. – 436 с.
5. Мифы народов мира. Энциклопедия в 2-х томах. – М., 1992. – 326 с.
6. Руднев В.П. Энциклопедический словарь культуры XX века: Ключевые понятия и тексты. - М., 2003. – 462 с.
7. Энциклопедия религий. - М., 2008. – 568 с.
8. Энциклопедический словарь по культурологии. Под ред. А.А.Радугина. - М., 1997. – 346 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії ТНЕУ
А.І. Крисоватий

***Критерії оцінювання**
рівня знань вступників на додатковому фаховому вступному випробуванні
з «Теорії та історії культури»
для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр за
спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»*

Фахове вступне випробування оцінюється за стобальною шкалою.

1. Високий рівень:

90-100 балів

Відповідь повна, логічно обгрунтована, правильно використані наукові терміни.

2. Достатній рівень:

75-89 балів

Відповідь повна, але логічне обгрунтування непослідовне.

3. Середній рівень:

60-74 балів

Відповідь неповна. Відсутній логічний зв'язок між деякими положеннями.

За допущення помилок при висвітленні відповідей на поставлені питання можуть зніматися бали:

ВВ	За відсутності відповіді на завдання	20 (40) балів
ЧВ	За часткову відповідь на завдання	10 балів
ВЛ	При відсутності структурно-логічної схеми у викладенні відповіді на завдання білету	
ВТ	За відсутності правильних визначень термінів	5 балів
НЗ	При необгрунтованості відповіді на завдання	5 балів

СТ	Суперечливе трактування культурологічних категорій, понять	5 балів
ЗУ	Відповідь на запитання на рівні загального уявлення про його зміст	5 балів
НПП	Незнання сучасного культурного процесу в Україні і світі	10 балів
НТ	Застосування у відповіді неправильних термінів і понять	5 балів
НВ	Невміння зробити висновки у відповіді на завдання	5 балів
ВЗ	Відсутність зв'язків між матеріалом, що висвітлює вступник (за кожну помилку)	1 бал

Вступнику виставляється загальна сума балів – різниця між максимально можливою і знятою кількістю балів.

Затверджено на засіданні ПК ТНЕУ
Протокол № 2 від 06.02.2018 р.

Голова атестаційної комісії

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Боднарчук Ю.Ю.

Лушчин О.О.